

Opvoedings- en genetische effecten op alcoholgebruik onder adolescenten: Inzicht in een etiologisch mechanisme

Gepubliceerd: 17-02-2010 Laatste bijgewerkt: 04-05-2024

In deze studie wordt onderzocht of dopaminerge en serotonerge genotypes samenwerken met ouderlijke opvoeding in het beïnvloeden van zowel alcoholgebruik als impulsiviteit. Het doel is om kennis te vergaren omtrent het mechanisme achter het...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving gestart
Type aandoening	Overige aandoening
Onderzoekstype	Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Samenvatting

ID

NL-OMON32429

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

Opvoedings- en genetische effecten op alcoholgebruik onder adolescenten

Aandoening

- Overige aandoening

Synoniemen aandoening

alcoholgebruik, drinken, middelengebruik

Aandoening

middelengebruik (alcohol)

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Radboud Universiteit Nijmegen

Overige ondersteuning: Subsidie voor "Genes;family environment;and gene-family environment interactions as predictors of adolescent alcohol use" (40005051)

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: adolescentie, alcohol, gen-omgeving interacties, impulsiviteit

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

fase 1: etniciteit, alcoholgebruik, regels van ouders ten opzichte van alcoholgebruik

fase 2: alcoholgebruik, impulsiviteit

Secundaire uitkomstmaten

Het alcoholgebruik van ouders, algemene ouderlijke monitoring, sensatiezoeken.

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Alcoholgebruik onder jongeren komt veel voor en kan schadelijke korte- en langetermijn gevolgen met zich meebrengen.

Uit familie en tweelingstudies blijkt dat er een genetische component van invloed is op alcoholgebruik. Gen-phenotype associatie studies laten echter geen eenduidige resultaten zien, mogelijk doordat omgevingsfactoren vaak achterwege worden gelaten. Het onderzoeken van gen-omgeving interacties is dus van groot belang om inzicht te krijgen in de etiologische risicofactoren van alcoholgebruik onder jongeren.

Het dopaminerge beloningssysteem in de hersenen speelt een belangrijke rol bij het belonende effect van alcohol. Ook het serotonerge systeem is een belangrijke speler in het onderzoek naar etiologische factoren van alcoholgebruik. Betreffende omgevingsfactoren heeft eerder onderzoek van de Radboud Universiteit aangetoond dat jongeren minder drinken als hun ouders duidelijke regels stellen over alcoholgebruik. Ook is aangetoond dat jongeren met een mutatie in een dopaminerg gen, het dopamine D2 receptor gen (DRD2) meer alcohol drinken als ze toegeeflijke ouders hadden. Het mechanisme hierachter is

echter nog onbekend. Impulsiviteit is gerelateerd aan dopaminerge en serotonerge activiteit, maar ook aan alcoholgebruik en zou dus als een endophenotype kunnen dienen in de relatie tussen dopaminerge en serotonerge genotypes en alcoholgebruik.

Doel van het onderzoek

In deze studie wordt onderzocht of dopaminerge en serotonerge genotypes samenwerken met ouderlijke opvoeding in het beïnvloeden van zowel alcoholgebruik als impulsiviteit. Het doel is om kennis te vergaren omtrent het mechanisme achter het interactie-effect tussen het dopaminerge/serotonerge genotypes en ouderlijke regels op alcoholgebruik onder jonge adolescenten.

Onderzoeksopzet

Het onderzoek bestaat uit twee fasen. In de eerste fase wordt een zeer korte vragenlijst afgenomen bij ongeveer 350 jonge adolescenten. De afname van deze vragenlijst zal slechts ongeveer 5 minuten in beslag nemen. Vervolgens wordt in fase twee, op basis van de vragenlijstgegevens uit fase één, aan ongeveer 100 leerlingen gevraagd om mee te doen aan vervolgonderzoek. Het vervolgonderzoek bestaat uit twee lesuren (een blokuur of twee losse lesuren), waarin vragenlijsten worden ingevuld, computertaakjes worden gedaan en speeksel wordt afgegeven voor DNA onderzoek.

Inschatting van belasting en risico

De huidige studie brengt geen risico's met zich mee en slechts een zeer geringe belasting. Er wordt eenmaal (in 1 blokuur, of opgesplitst in 2 lesuren) een aantal vragenlijsten en computertaken afgenomen. Ook wordt er gevraagd om in een orageen potje te spugen, waardoor het speeksel verzameld wordt. Proefpersonen ondergaan geen invasieve ingreep.

Contactpersonen

Publiek

Radboud Universiteit Nijmegen

P.O. Box 9104
6500 HE Nijmegen
Nederland

Wetenschappelijk

Radboud Universiteit Nijmegen

P.O. Box 9104
6500 HE Nijmegen
Nederland

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Adolescenten (12-15 jaar)

Adolescenten (16-17 jaar)

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

13-15 jaar oud

van Nederlandse (Caucasische) afkomst

laag scorend op ouderlijke alcohol-gerelateerde regels

hoog scorend op ouderlijke alcohol-gerelateerde regels

HAVO/VWO opleidingsniveau

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

Ouder dan 15 of jonger dan 13 jaar oud zijn

Van niet-Nederlandse (Caucasische) afkomst zijn

Gemiddeld scoren op ouderlijke alcohol-gerelateerd regels

Lager opgeleid worden dan op HAVO/VWO niveau

Onderzoeksopzet

Opzet

Type: Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Blindering: Open / niet geblindeerd

Controle: Geen controle groep

Doel: Algemeen wetenschappelijk

Deelname

Nederland

Status: Werving gestart

(Verwachte) startdatum: 18-02-2010

Aantal proefpersonen: 100

Type: Werkelijke startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO

Datum: 17-02-2010

Soort: Eerste indiening

Toetsingscommissie: CMO regio Arnhem-Nijmegen (Nijmegen)

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register

CCMO

ID

NL30197.091.09